

CORTEMARCK.—Handzaemestraat

België - Belgique
P.B.
8610 Kortemark
P 508209

37ste jaargang - nr. 3 - viermaandelijks
september - december 2018

mededelingen

vlaams centrum voor genealogie en heraldiek

Kortemarkse doktersfiguren

Afgiftekantoor: 8610 Kortemark

Verantw. uitgever: Peter Bentein, Elflijnenlaan 3, 8610 Handzame

Samenstelling, redactie en layout: Wim Dedeyster

Vlaanderen
verbeelding werkt

VCGH
Elflijnenlaan 3
B-8610 Handzame

Documentatiecentrum van Familiekunde Vlaanderen vzw

Tel. 051 56 74 79

KBC BE17 4744 1565 3121

www.vcgh.be

E-mail: vcgh@scarlet.be

O p e n i n g s t i j d e n
dinsdag t/m donderdag
13 - 17 uur
Vrijdag
09 - 12 uur
derde zaterdag v/d maand
09 - 11.45 uur

LIDMAATSCHAPSBIJDRAGE 2019

Wie lid is van Familiekunde Vlaanderen is automatisch volwaardig lid van ons Centrum en heeft dus alle toegangsrechten tot onze documentatie. Lid worden van Familiekunde Vlaanderen kan door betaling van € 37,00 per jaar via het nationaal secretariaat: Van Heybeeckstraat, 3 te 2170 Merksem, tel. 03/646 99 88, IBAN: BE58 4141 1712 2179, <http://www.familiekunde-vlaanderen.be/word-lid> -

Daarnaast bestaat de mogelijkheid om een bezoekrecht te betalen, exclusief voor ons Centrum te Handzame. Hiertoe betaalt u 5 euro bij elk bezoek. Wie het bezoekrecht wil uitbreiden tot al onze openingsdagen van het jaar betaalt eenmalig een jaarrecht van 20 euro per persoon, of 25 euro voor twee personen die op hetzelfde adres wonen.

Wij vragen u beleefd het bezoekrecht te willen overschrijven op het rekeningnummer BE17 4744 1565 3121 van het Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek te Handzame

Het Centrum zal gesloten zijn:

dinsdag 17/12 tot en met dinsdag 08/01/2019

LEES IN DIT NUMMER:

VCGH	Lidmaatschapsbijdrage 2019	blz. 30
	Sluitingsdagen VCGH	blz. 30
	Mededelingen december 2018, bij wijze van afscheid	blz. 31
Marcel Verhaeghe	Kortemarkse doktersfiguren	blz. 32
VCGH	Nieuwe openingstijden vanaf 9 januari 2019	blz. 36

Mededelingen, december 2018, bij wijze van afscheid...

Voor u ligt het laatste nummer van **Mededelingen**, het ledenblad van het Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek.

De hervormingen die door de overheid worden opgelegd aan de verenigingen voor familiekunde, heemkunde en volkskunde maken het vanaf 2019 onmogelijkheid om nog eigen betaald personeel in te zetten in ons Centrum. Onze medewerker, **Wim Dedeyster**, die sinds mei 2005 bij ons in dienst is, wordt min of meer verplicht om voor de nieuwe koepelvereniging te werken, op een nieuwe standplaats. Wim koos er echter voor de eer aan zichzelf te houden en gaat vanaf 2019 een nieuwe professionele uitdaging aan. We wensen Wim hierbij alle succes. **Namens het bestuur en de medewerkers danken wij Wim voor zijn inzet en de vele jaren van samenwerking in onze vereniging.**

De gevolgen zijn echter niet min. Alle taken in het Centrum zullen voortaan door onze vrijwilligers moeten worden ingevuld. Dat dit ons ertoe heeft gebracht om een en ander te herzien zal de lezer niet verbazen. Behalve het stopzetten van **Mededelingen** zal ook gesleuteld worden aan de openingstijden. Hierover verder meer.

In dit laatste nummer brengen wij een artikel over enkele Kortemarkse geneesheren, geschreven door de reeds lang overleden Kortemarkse heemkundige onderwijzer Marcel Verhaeghe. Onlangs vonden wij zijn persoonlijk archief terug in de pastorie van Kortemark. Het archief van **Marcel Verhaeghe** wordt nu bewaard in de sacristie van de Sint-Bartholomeuskerk en de inventaris kan geconsulteerd worden op onze website www.vcgh.be

Wie zich op een of andere manier aangetrokken voelt om zich ook als vrijwilliger in ons Centrum te engageren, neemt hiervoor best contact met ons bestuurslid Guido Blondeel. Talrijke taken wachten op een invulling : de bibliotheek, het klasseren van rouwbrieven en bidprentjes, scannen van foto's en documenten, inventariseren van collecties...

Alvast veel leesplezier,

Peter Bentein, voorzitter

Kortemarkse doktersfiguren Marcel Verhaeghe

1. Livinus van Westerveldt

Hij werd geboren te Aartrijke in 1740 en huwde achtereenvolgens met Joanna Clara Avé. Van hun kinderen overleed op 12 mei 1791 Maria Theresia van Westerveldt, geboren in 1768. In tweede echt nam hij Anna Theresia Lauwers, geboren te Dentergem en overleden te Kortemark. Hij huwde een derde maal met Anne-Thérèse Sanders. Uit het tweede huwelijk werden geboren Coleta Cornelia in 1775 en Carolus Bernardus in 1777. Coleta trouwde met Franciscus Gryspeerdt, lakenhandelaar, geboren in Izegem in 1782. Carolus overleed te Brugge op 19 februari 1857. Uit het derde huwelijk werd in 1788 geboren Joannes van Westerveldt, overleden te Brugge op 14 mei 1857, en op 8 november 1791 Petrus Leopoldus. Hij stierf als student op 22 oktober 1806.

Dokter Livinus van Westerveldt had zijn intrek genomen in de Lichterveldestraat Sie A N° 85. Hij staat geboekt als chirurgeyn en moet een bijzondere figuur geweest zijn. Tijdens de eerste bezetting door de Franse revolutionairen, m.n. het hier verblijvende korps van de beruchte generaal Vandamme, ontsnapte zijn woonst aan plundering door een paar magische woorden “bon citoyen” die op zijn vensterluiken waren aangebracht. Hoe de vork in de steel zat is niet helemaal uit te maken maar dokter van Westerveldt had naam verworven als weldoener omdat hij in staat was een probate luizenzalf te vervaardigen die men mogelijks in het leger niet ontberen kon.

Zijn beide zonen, de halfbroers Carolus en Joannes werden te Gent tot priester gewijd. De oudste, Carolus, was in 1791 reeds onderpastoor te Ruddervoorde. De jongste, Joannes, die in Gent als diaken verbleef moest onderduiken om aan de deportatie te ontsnappen en vader bracht hem onder op het Cobbeledegoed. Dit goed werd later eigendom van de van Westerveldts, door erfenis van hun moeders- of stiefmoeders zijde.

Cobbelede, op de hoek van de Ieperstraat en de Hoogledestraat

Dokter Livinus was een plezante figuur want hij bewaarde een zeer zwaarlijvig boek dat onbeschreven bleef met uitzonder van één uitspraak

*“Houdt darm en achterpoortje open
En laat de dokter naar de mane lopen.”*

Hij overleed te Gits rond het jaar 1823 in het huis van Carolus die ondertussen pastoor

van Gits was geworden. Pastoor Carolus stierf te Brugge op 19 februari 1857 bij zijn halfbroer Joannes, pastoor van Sint-Anna te Brugge en in mei 1857 overleed pastoor Joannes. Beiden waren trouwens ook pastoor geweest van Knokke : Carolus van 1815 tot 1822 en Joannes van 1822 tot 1827.

2. Cornelius Dewaele

Dokter Cornelius Dewaele werd geboren te Sint-Laureins (Oost-Vlaanderen) op 22 maart 1755 als zoon van Benoit Dewaele, geboren op Sint-Jacobs Brugge en van Isabella Constantia Boutens, geboren te Kortemark voor 1723. Benoit was de zoon van Pieter Dewaele, geboren te Meetkerke, en Aldegondis de Koninck. Isabella Constantia was de dochter van Henricus Boutens en Joanna van Hoorn.

Dokter Cornelius Dewaele huwde te Kortemark op 33-jarige leeftijd, op 25 november 1788 met Rosalia Perpetua Crevits, hier geboren op 16 april 1746 als dochter van Emmanuel Ignatius en Isabella Rosa Claeys, kruideniers, beiden overleden te Kortemark. Zijzelf oefende het beroep van naaister uit. De getuigen bij dit huwelijk waren Jean-Baptiste Ketele en Pieter Boutens.

Het nieuwe gezin vond onderdak in n° 86, Sie A, Grote Markt. Op 17 maart 1790 werd een dochtertje Julie geboren. Zij zal pas huwen na de dood van haar ouders in 1833. Op 23 augustus 1814 werd voor burgemeester Vanderpoorte in het Frans aangifte gedaan van het overlijden de avond van 22 augustus van Rosalie Crevits, door haar echtgenoot '*Maitre Cornil Dewaele, chirurgien et accoucheur*' en door Winoc Casimir Senave, '*marchand boulanger, voisin de la défunte*', in haar woning op de Grote Markt. Vier jaar later op 2 juni 1818 volgt de overlijdensakte van Cornelius, nog steeds voor burgemeester Vanderpoorte, en tevens in het Frans. De aangifte wordt gedaan de dag van het overlijden door Marin-Jean de Simpel, '*adjoint-maire*', en Jean Norbert Vanderpoorte, '*amis intimes du défunt*', overleden in zijn woning op de Grote Markt. Hun enige dochter Julie Dewaele bleef nog 15 jaar na de dood van haar vader ongehuwd en nam op 26 juni 1833 tot haar man Eugenius Deblaere, geboren te Zwevezele op 4 november 1785. Hij was de zoon van Joannes, overleden te Zwevezele op 28 juni 1814, en van Mary Clara Vandendriessche, overleden te Zwevezele op 25 juli 1827. Eugenius was landmeter van het kadaster en verbleef te Lichtervelde. Julie Dewaele volgde haar man naar zijn standplaats.

De overlijdensakte van dokter Dewaele is de laatste die door Charles Vanderpoorte als maire van Kortemark getekend werd. Hij kreeg als opvolger Marin-Jean de Simpel, geboren in 1740. Charles Vanderpoorte, geboren in 1768, overleed te Kortemark op 11 oktober 1823.

3. Franciscus van Biervliet

Dokter van Biervliet werd geboren te Oostnieuwkerke in 1796. Hij huwde met Rosalie Francisca Boutens, geboren te Tielt in 1799 als dochter van Philippus Ignatius, overleden te Tielt, en van Mary van de Kerckhove er nog wonend.

De doktersvrouw overleed te Kortemark op 20 november 1835 aan de gevolgen van de geboorte van haar tweede kindje Clementia Virginie, die het levenslicht zag op 7 november. Hun eersteling Constantinus Franciscus, geboren in de maand februari 1834 was zijn moeder reeds voorgegaan op 3 mei 1835. Verdere sporen van deze zwaar

beproefde dokter zijn tot nog toe zoek gebleven.

4. Charles Vanhelderen

Charles Joannes Augustinus Vanhelderen werd geboren te Antwerpen op 27 juli 1814 als zoon van Joannes Jacobus, overleden te Wommelgem op 17 januari 1823 en van Maria Theresia Vandenbroucke eveneens overleden te Antwerpen op 14 april 1830. Hij huwde te Kortemark op 4 juli 1838 met Maria Theresia Ketele, geboren te Kortemark op 13 september 1814 als dochter van Ludovicus, geboren in 1779 en overleden op 10 september 1845 en van Anne Thérèse Sap, geboren te Ichtegem in 1788. Schoonvader Ludovicus was notaris te Kortemark.

Uit dit huwelijk sprongen volgende kinderen :

Philomena Maria Pulchérie, geboren op 5 juli 1839. Dit eerstelingske werd hen reeds ontnomen op 26 juli 1839.

Delphinus Ludovicus Carolus Marie kwam het vervangen op 9 november 1840. Hij overleed als jongman te Oostende, Keizerskaai 38. Toen was hij brouwersknecht. Victor, vertrok van Kortemark en werd koopmansagent te Antwerpen.

Hierna volgden nog drie geboorten :

Sidonie Marie Anna, geboren te Kortemark op 17 juli 1842

Emile Gustave Marie Joseph, geboren in 1846 en reeds overleden op 5 oktober van dat jaar.

De laatste geboorte is deze van Leonie Marie Josepha op 8 juli 1849. Maar ook dit meisje maakte het zeer kort en overleed na elf dagen op 19 juli.

Dokter Vanhelderen zelf verwisselde het tijdelijke met het eeuwige op 31 oktober 1859.

5. René Jaecques

Dokter René Jaecques werd geboren te Zarren op 19 september 1856. Hij studeerde aan het Roeselaarse Klein Seminarie in de Rodenbachperiode en was toen al muzikliefhebber en beoefenaar van deze kunst. Hij behaalde zijn diploma van geneesheer aan de universiteit van Leuven.

Te Roeselare trad hij in de echt met Elisa Gryspeerdt en kwam wonen te Kortemark in de Handzamestraat nr 4. Het huis kreeg in het voorjaar van 1917 (sic) het bezoek van de Duitse keizer Wilhelm II toen deze op bezoek was in de Flandernstellung.

Dokter Jaecques was lid van de kerkraad en van al de bestaande kerkelijke broederschappen. Hij was ook erevoorzitter van de muziekmaatschappij Sint-Cecilia. Hij maakte ook een tijdje deel uit van de gemeenteraad. Als dokter was hij aangesteld over het ijzerwegpersoneel. Hij overleed te Kortemark op 23 april 1926. Zijn stoffelijk overschot werd naar Roeselare overgebracht waar zijn weduwe zich teruggetrokken had.

Het woonhuis van dokter René Jaecques, vooraan rechts in de Handzamestraat

6. Oscar Vandeweghe

Dokter Oscar Henri François Vandeweghe werd geboren te Tielt op 25 september 1871 en huwde te Tielt op 23 augustus 1898 met Mathilde Anne Vansteenkiste. Hij woonde bij het uitbreken van de oorlog in de Stationsstraat, in het huis dat later betrokken werd door dokter Cardoen en door dokter Lambrecht. Hij werd zwaar getroffen bij een bombardement uitgevoerd door de Duitsers op de stad Veurne en stierf in het militair gasthuis van De Panne op 5 juli 1915. Zijn weduwe verliet Kortemark met haar twee kinderen.

Nieuwe openingstijden vanaf 9 januari 2019

Vanaf woensdag 9 januari 2019 (eerste openingsdag van 2019) gelden volgende openingstijden:

Elke woensdag van 13:00 tot 17:00

Elke derde zaterdag van de maand van 09:00 tot 11:45

Gesloten op feestdagen
Gesloten in juli en augustus